

Sprawozdanie z „I Ogólnopolskiego Forum Studiów nad Bezpieczeństwem. Człowiek – Technika – Środowisko”

14–15 stycznia 2014 r. w siedzibie Wydziału Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (WNPiD UAM) oraz w Instytucie Zachodnim w Poznaniu (IZ) odbyło się „I Ogólnopolskie Forum Studiów nad Bezpieczeństwem. Człowiek – Technika – Środowisko”. Forum patronatem objęli:

- Tomasz Siemoniak, Minister Obrony Narodowej;
- prof. dr hab. Stanisław Koziej, Szef Biura Bezpieczeństwa Narodowego;
- prof. dr hab. Bronisław Marciniak, Rektor Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu;
- gen. dyw. prof. dr hab. Bogusław Pacek, Rektor-Komendant Akademii Obrony Narodowej w Warszawie;
- gen. bryg. prof. dr hab. inż. Zygmunt Mierczyk, Rektor-Komendant Wojskowej Akademii Technicznej w Warszawie.

Organizatorzy forum (prof. zw. dr hab. Jerzy Konieczny, kierownik Zakładu Studiów nad Bezpieczeństwem WNPiD UAM oraz prof. zw. dr hab. Sebastian Wojciechowski, kierownik Zakładu Studiów Strategicznych WNPiD UAM), do udziału w konferencji zaprosili przedstawiciele uczelni wyższych (cywilnych oraz wojskowych), realizujących w programach nauczania problematykę bezpieczeństwa narodowego, bezpieczeństwa wewnętrznego oraz inżynierii bezpieczeństwa.

Celem „I Ogólnopolskiego Forum Studiów nad Bezpieczeństwem” było dokonanie oceny jakości kształcenia na kierunkach: bezpieczeństwo narodowe, bezpieczeństwo wewnętrzne oraz inżynieria bezpieczeństwa, określenie współczesnych obszarów badawczych w dyscyplinach – nauki o bezpieczeństwie i nauki o obronności, wypracowanie stanowiska w zakresie głównych kierunków metodologii badań oraz sformułowanie wniosków i rekomendacji na przyszłość.

Ceremonii otwarcia „I Ogólnopolskiego Forum Studiów nad Bezpieczeństwem” 14 stycznia dokonali: Piotr Florek, Wojewoda Wielkopolski, prof. dr hab. Tadeusz Wallas oraz prof. zw. dr hab. Jerzy Konieczny.

Sesja plenarna, zatytułowana „Jakość kształcenia w naukach o bezpieczeństwie” prowadzona była przez organizatorów: prof. zw. dr hab. Jerzego Koniecznego oraz prof. zw. dr hab. Sebastiana Wojciechowskiego. Głównymi prelegentami sesji plenarnej byli: Wojewoda Wielkopolski Piotr Florek, płk prof. dr hab. Jacek Pawłowski z Akademii Obrony Narodowej oraz Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów, płk prof. dr hab. Maciej Marszałek z Akademii Obrony Narodowej, prof. dr hab. Bogusław Jagusiak z Wojskowej Akademii Technicznej, płk prof. dr hab. Piotr Sienkiewicz z Akademii Obrony Narodowej, prof. dr hab. Marian Cieślarczyk z Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach, prof. dr hab. Jan Maciejewski z Uniwersytetu Wrocławskiego oraz prof. zw. dr hab. Jerzy Konieczny z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza. Podejmowane przez referujących tematy koncentrowały się głównie na problematyce oceny jakości kształcenia w szeroko pojętych naukach o bezpieczeństwie. Sesję zakończono dyskusją na temat poruszanych w wystąpieniach zagadnień.

W popołudniowej części, w ramach trzech sekcji (sekcja I „Determinanty bezpieczeństwa”; sekcja II „Bezpieczeństwo międzynarodowe”; sekcja III „Bezpieczeństwo środowi-

skowe”) w dyskusji uczestniczyli liczni prelegenci, w tym profesorowie, adiunkci oraz doktoranci z uczelni polskich, a także studenci UAM.

W panelach analizie poddano m.in. różne wymiary bezpieczeństwa, tj. bezpieczeństwo społeczne, kulturowe, energetyczne. Dyskutowano nad polityką bezpieczeństwa Federacji Rosyjskiej, Chińskiej Republiki Ludowej, kompetencjami prezydenta jako kreatora bezpieczeństwa w państwach Europy Środkowej i Wschodniej, regulacją kwestii stanów nadzwyczajnych w systemach politycznych demokratycznych państw oraz aspektami logistycznymi bezpieczeństwa międzynarodowego. Warty podkreślenia jest także uwypuklenie roli biopiractwa we współczesnych stosunkach międzynarodowych oraz mediów w postrzeganiu zjawiska terroryzmu. Ważne miejsce w prowadzonych sekcjach przypadło tematyce związanej z bezpieczeństwem środowiskowym. Prelegenci zaprezentowali również tematy związane z bezpieczeństwem zdrowotnym i środowiskowym na obszarach wiejskich, miejscem zdrowia publicznego w systemie bezpieczeństwa narodowego, bezpieczeństwem metra warszawskiego, transportem materiałów niebezpiecznych, zmianami klimatu jako nowym przedmiotem badań nad bezpieczeństwem, bezpieczeństwem państwa w obliczu klęsk żywiołowych na przykładzie huraganu „Katrina” oraz charakterem współczesnych migracji jako wyzwaniem dla bezpieczeństwa Europy. Po dyskusjach w sekcjach, pierwszy dzień obrad zakończono wspólnym podsumowaniem.

W drugim dniu „I Ogólnopolskiego Forum Studiów nad Bezpieczeństwem” obrady kontynuowano w Instytucie Zachodnim. Uroczystego otwarcia dokonali: prof. dr hab. Tadeusz Wallas, Dziekan Wydziału Nauk Politycznych i Dziennikarstwa, Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu oraz dr Michał Nowosielski, Dyrektor Instytutu Zachodniego.

Moderatorami sesji plenarnej byli prof. zw. dr hab. Sebastian Wojciechowski i prof. zw. dr hab. Jerzy Konieczny. Prelegentami w sesji plenarnej byli: Wojewoda Wielkopolski Piotr Florek, gen. broni Lech Konopka z Biura Bezpieczeństwa Narodowego, gen. broni Waldemar Skrzypczak, prof. zw. dr hab. Ryszard Zięba z Uniwersytetu Warszawskiego, płk prof. dr hab. Jacek Pawłowski z Akademii Obrony Narodowej, prof. dr hab. Jarosław Piątek z Uniwersytetu Szczecińskiego, prof. dr hab. Paweł Cieślak z Akademii Obrony Narodowej, oraz insp. dr Rafał Batkowski, Wielkopolski Komendant Wojewódzkiej Policji. Dyskutowano głównie o wyzwaniach dla bezpieczeństwa Polski. Podejmowane przez prelegentów tematy koncentrowały się na problematyce związanej z treścią i znaczeniem terminu „bezpieczeństwo Polski”, międzynarodowymi i narodowymi dylematami bezpieczeństwa na początku drugiej dekady XXI wieku, wyzwaniami dla Sił Zbrojnych RP, miejscem, rolą i zadaniami dla polskiego przemysłu zbrojeniowego oraz zarządzaniem w sytuacjach kryzysowych. Poruszono tematykę przeciwdziałania zagrożeniom terrorystycznym w wymiarze lokalnym. Sesję plenarną zakończono bardzo ożywioną dyskusją, w czasie której zaprezentowano różne stanowiska w poruszanej tematyce.

Popołudniową część konferencji w tym dniu realizowano w trzech tematycznych panelach: „Bezpieczeństwo w kontekście międzynarodowym” (panel I); „Polityka bezpieczeństwa Polski” (panel II) oraz „Bezpieczeństwo ekonomiczno-społeczne Polski” (panel III).

Podczas sesji skupiono się głównie na tematyce bezpieczeństwa w kontekście międzynarodowym, polityce bezpieczeństwa Polski oraz bezpieczeństwie ekonomiczno-społecznym. Podejmowane tematy dotyczyły bezpieczeństwa Polski w kontekście dynamiki współczesnych stosunków i relacji międzynarodowych, stosunków polsko-amerykańskich. Pod dyskusję trafiły kwestie udziału Polski w misjach i operacjach UE oraz znaczenie Obwodu Kaliningradzkiego dla bezpieczeństwa RP. Wnikliwej analizie poddano także

kwesie systemowego ujęcia zagadnień bezpieczeństwa Polski w obowiązujących dokumentach strategicznych. Poruszono też kwestie zarządzania kryzysowego miastem przyszłości w kontekście doświadczeń z zabezpieczenia *Mistrzostw Europy EURO 2012*, problematykę relacji człowiek–technika–środowisko jako determinantów bezpieczeństwa przed zagrożeniem terrorystycznym w lotnictwie cywilnym. Wiele miejsca poświęcono również analizie bezpieczeństwa Polski w zrównoważonym rozwoju, wpływowi procesów demograficznych na bezpieczeństwo państwa, wpływowi funduszy UE na bezpieczeństwo ekonomiczne Polski, bezpieczeństwu zdrowotnemu oraz bezpieczeństwu społecznemu w kontekście jakości życia Polaków. Podobnie jak w dniu poprzednim, po zakończeniu pracy w panelach odbyła się wspólna dyskusja uczestników i podsumowanie całości konferencji.

W ocenie uczestników „I Ogólnopolskie Forum Studiów nad Bezpieczeństwem. Człowiek – Technika – Środowisko” było doskonałą okazją do przedyskutowania istotnych dla bezpieczeństwa Polski zagadnień, pozwoliło na zaprezentowanie wyników badań oraz stało się ważnym miejscem wymiany poglądów (przedstawiciele uczelni wojskowych i cywilnych) na temat kluczowych determinantów w kreowaniu bezpieczeństwa narodowego. Wśród zgłaszanych postulatów i wniosków dominowały następujące:

1. Za zasadne uznano organizowanie cyklicznych konferencji o tematyce interdyscyplinarnej, związanej ze środowiskiem bezpieczeństwa w wymiarze lokalnym, regionalnym, krajowym i międzynarodowym na Wydziale Nauk Politycznych i Dziennikarstwa UAM w Poznaniu oraz w Instytucie Zachodnim.
2. Wskazano, że cełowym jest zwiększenie liczby praktyków bezpieczeństwa z kraju i zagranicy, jak również nauczycieli akademickich uczelni wojskowych, WSP w Szczytnie i SGSP w Warszawie.
3. Dla rozwoju nauk o bezpieczeństwie i obronności kluczowym jest koordynacja konferencji naukowych celem wspólnego wypracowywania stanowisk i rozwiązywania problemów.
4. Postuluje się wyodrębnienie nauk o bezpieczeństwie w dziedzinę z następującymi dyscyplinami: bezpieczeństwo narodowe, obrona narodowa, inżynieria bezpieczeństwa i bezpieczeństwo środowiskowe (biologiczne, chemiczne, zdrowia publicznego, jądrowe i ochrony radiologicznej). Przedstawiona propozycja ma na celu udroźnienie przepływu wiedzy z poszczególnych dyscyplin i tym samym przyczynienie się do lepszej integracji, co jest niezbędne przy opracowaniu i realizacji projektów badawczych.
5. Za celowe uznano wypracowanie stosownej metodologii badań w dziedzinie nauk o bezpieczeństwie. Istotnym jest prowadzenie badań opinii publicznej (badań sondażowych).
6. Postuluje się przygotowanie materiałów dydaktycznych na temat polskiego przemysłu obronnego i przygotowanie się do uruchomienia takiej specjalności w ramach kierunku inżynieria bezpieczeństwa, bezpieczeństwo narodowe, obrona narodowa.
7. Za istotne uznano zakończenie prac nad nową *Strategią Bezpieczeństwa Narodowego RP*. Dokument ten, pozostając w spójności z innymi, wydanymi w latach 2012–2013 strategiami (DSRK, ŚSRK, SRSBN-2022), przyczyni się niewątpliwie do uporządkowania problematyki bezpieczeństwa.